

Яна Юрївна Конюшенко,

доктор юридичних наук, доцент,
Національна академія внутрішніх справ (м. Київ),
кафедра кримінального процесу (доцент);

 <https://orcid.org/0000-0003-4988-0793>,
e-mail: vizirmasha@i.ua;

Вікторія Вікторівна Абламська,

Харківський національний університет внутрішніх справ,
науково-дослідна лабораторія з проблем наукового
забезпечення правоохоронної діяльності
та якості підготовки кадрів (науковий співробітник);

 <https://orcid.org/0000-0002-2415-7235>,
e-mail: ablamskaviktoria@gmail.com

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ
(РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ**

Завдання кримінального провадження знаходять свій вияв як у захисті прав і свобод людини, так і притягненні винних осіб до кримінальної відповідальності. Остатнє досягається шляхом збирання доказів під час розслідування кримінальних проступків, одним зі способів якого є проведення негласних слідчих (розшукових) дій, які мають свої особливості. Означене стосується обмеження кола проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Визначено й охарактеризовано особливості проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час розслідування кримінальних проступків, на основі чого виокремлено проблемні нормативні аспекти та запропоновано шляхи їх усунення.

Ключові слова: кримінальний проступок, дізнання, негласні слідчі (розшукові) дії, дізнавач, кримінальне провадження.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Із ухваленням Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) запроваджено інститут негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НС(Р)Д). Однак ухвалення оновленого КПК України, як і будь-яка інша глобальна новація в законодавстві, не могло відбутися без виникнення певних суперечностей і питань, відповідей на які закон не дає. Незважаючи на те, що інституту негласних слідчих (розшукових) дій присвячено значну кількість статей КПК України, залишилося багато положень, які є законодавчо недостатньо

врегульованими та неоднозначними для розуміння і правозастосування [1, с. 87].

Науковці, які присвятили дослідженню цієї сфери кримінальної процесуальної діяльності фундаментальні праці, стверджують, що практика розширення переліку слідчих (розшукових) дій за рахунок негласних, які схожі на оперативно-розшукові заходи, враховуючи дотримання конституційних гарантій особи, застосовується у кримінальному судочинстві деяких розвинутих країн (Велика Британія, Франція, США, ФРН). Її слід вважати прогресивним кроком законодавця, спрямованим на посилення правоохоронної функції держави та захист прав свобод окремих осіб, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань [2, с. 14]. Запровадження інституту НС(Р)Д є закономірним результатом розвитку кримінального процесуального законодавства, основна мета якого полягає в забезпеченні прав та інтересів обох сторін кримінального провадження. Пошуки сучасних ефективних засобів отримання інформації для розкриття злочинів із метою притягнення винних до відповідальності й поновлення порушених прав потерпілих будуть продовжуватись і надалі [3, с. 153].

Розглядаючи інститут негласних слідчих (розшукових) дій через багатовікову історію становлення та розвитку кримінального процесу, стає зрозумілим, що він ще протягом довгого часу вважатиметься новим. На наше переконання, першопричиною цього є той факт, що практика їх застосування постійно буде виявляти нові проблемні аспекти, які потребуватимуть дослідження та законодавчого вдосконалення. У ракурсі наведеного є необхідність розглянути особливості проведення НС(Р)Д саме під час проведення досудового розслідування кримінальних проступків.

Стан дослідження проблеми

Проблемним теоретичним, законодавчим і практичним питанням проведення НС(Р)Д на сьогодні присвячена чимала кількість наукових досліджень. Ці питання стали предметом дискусії у працях С. С. Терещука, В. О. Шерудила, Б. Є. Лук'янчикова, Є. Д. Лук'янчикова, О. В. Капліної, О. Г. Шило, В. М. Тертишника та інших правників. Водночас питання, пов'язані з особливостями проведення НС(Р)Д під час розслідування кримінальних проступків, залишаються малодослідженими на науковому рівні. У зв'язку із цим визначена тематика цієї статті потребує свого більш детального аналізу та вивчення.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є висвітлення теоретико-прикладних питань щодо особливостей проведення НС(Р)Д саме під час проведення досудового розслідування кримінальних проступків. З урахуванням поставленої мети вирішенню підлягають такі *завдання*: по-перше, виокремити й

охарактеризувати законодавче підґрунтя проведення НС(Р)Д під час проведення досудового розслідування кримінальних проступків; по-друге, окреслити проблемні аспекти проведення НС(Р)Д під час проведення досудового розслідування кримінальних проступків; по-третє, сформуванати авторське бачення усунення виявлених законодавчих неточностей та суперечностей.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що на підставі аналізу чинного кримінального процесуального законодавства України здійснено спробу виокремити проблемні аспекти щодо проведення НС(Р)Д під час проведення досудового розслідування кримінальних проступків. Це дало змогу запропонувати відповідні пропозиції з удосконалення положень КПК України в частині дослідженого у статті питання.

Виклад основного матеріалу

Збирання доказів під час розслідування кримінальних проступків відповідає процесу збирання доказів у кримінальному провадженні щодо злочинів і має ті самі складові: збирання, перевірка та оцінка доказів. Проте чинним КПК України передбачено низку особливостей, які характеризують процес доказування під час досудового розслідування кримінальних проступків. Однією з таких особливостей є обмеження проведення НС(Р)Д.

Оскільки інститут дізнання був уведений у кримінальне процесуальне законодавство з плином часу (після ухвалення КПК України), законодавець вирішив, так би мовити, піти шляхом найменшого супротиву, не вносячи відповідні технічні правки до безлічі норм, що регулюють порядок проведення дізнання. Таке твердження зроблено на основі аналізу ч. 2 ст. 298 КПК України, в якій законодавець обмежився положенням, згідно з яким «досудове розслідування кримінальних проступків (дізнання) здійснюється згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави». У цьому випадку йдеться про главу 25 КПК України «Особливості досудового розслідування кримінальних проступків», яка в цілому й містить перелік тих спеціальних норм, які визначають особливості досудового розслідування кримінальних проступків, себто спеціальні правила провадження дізнання. Буквальне тлумачення норми ч. 2 ст. 298 КПК України свідчить про таке: 1) за загальним правилом дізнання здійснюється у порядку, передбаченому для досудового слідства; 2) винятки становлять ті випадки, вичерпний перелік яких наданий у главі 25 КПК України.

Слід зазначити, що негласні слідчі (розшукові) дії, які проводяться під час дізнання, можна також поділити залежно від наявного механізму контролю за їх проведенням на: 1) ті, що проводяться з дозволу

слідчого судді та із застосуванням до них механізму судового контролю (установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу)); 2) ті, що проводяться поза межами судового контролю (зняття інформації з електронних інформаційних систем, доступ до яких не обмежується власником, володільцем чи утримувачем або не пов'язаний із подоланням системи логічного захисту).

Спеціалізація норм, що регулюють порядок проведення дізнання, не оминула й питання проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Особливостям їх провадження під час дізнання присвячена ст. 300 КПК України, норма якої є бланкетною та відсылною водночас: «Для досудового розслідування кримінальних проступків дозволяється виконувати ... негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені ч. 2 ст. 264 та ст. 268 цього Кодексу ...»¹. Відразу можна зробити висновок про те, що проведення під час дізнання всього спектра негласних слідчих (розшукових) дій, передбаченого КПК України, заборонено. Йдеться лише про окремі їх види, свідченням чого є положення ч. 2 ст. 264 та ст. 268 КПК України.

У першому випадку законодавець вказує на можливість проведення негласних слідчих (розшукових) дій такого виду, як «зняття інформації з електронних інформаційних систем», але за певних умов, а саме якщо «здобуття відомостей з електронних інформаційних систем або їх частин, доступ до яких не обмежується власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту». До речі, проведення такої процесуальної дії не вимагає отримання дозволу слідчого судді, що спрощує процедуру підготовки до її проведення дізнавачем або оперативними працівниками за його дорученням.

У другому випадку йдеться про такий різновид негласних слідчих (розшукових) дій, як установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу), що проводиться, як правило, на підставі ухвали слідчого судді. Винятки становлять випадки, коли установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу) проводиться за заявою його власника та у «виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та запобіганням вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (статей 201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII Особливої частини Кримінального кодексу України» (ч. 1 ст. 250 КПК України)².

¹ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 18.10.2022).

² Там само.

Застосування негласних слідчих (розшукових) дій здебільшого можливе тільки щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, якщо відомості про них та особу, яка їх вчинила, неможливо отримати в інший спосіб. У цьому аспекті акцентуємо увагу на друге речення ч. 2 ст. 246 КПК України, яке стосується загальних вимог проведення НС(Р)Д та вказує на ті НС(Р)Д, що можуть бути проведені під час досудового розслідування кримінальних проступків. Відповідно до ч. 2 ст. 246 КПК України «Негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені статтями 260, 261, 262, 263, 264 (у частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді) 267, 269, 269-1, 270, 271, 272, 274 цього Кодексу, проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів»¹. Як можна побачити, у цьому переліку відсутні посилання на такі негласні слідчі (розшукові) дії, як зняття інформації з електронних інформаційних систем за умови, що доступ до них не обмежується власником, володільцем або утримувачем або не пов'язаний із подоланням системи логічного захисту (ч. 2 ст. 264 КПК) та установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст. 268 КПК). Це означає, що такі негласні слідчі (розшукові) дії можуть проводитися під час досудового розслідування нетяжких злочинів і кримінальних проступків.

Слід зауважити, що деякі вчені стверджують, що умова відсутності обмеження власником, володільцем або утримувачем доступу до електронних інформаційних систем чи їх частин або відсутність системи логічного захисту доступу до електронних інформаційних систем чи їх частин, закріплена у положеннях ч. 2 ст. 264 КПК України, є підставою вважати, що дії зі зняття інформації з таких електронних інформаційних систем або їх частин не належать до НС(Р)Д. Такі дії слід здійснювати, керуючись положеннями ст. 187 КПК України, що закріплює правила проведення такої слідчої розшукової дії, як огляд [4, с. 342].

В юридичній літературі також наводиться приклад розмежування цієї НС(Р)Д та огляду. Так, для зняття інформації, розміщеної на загальнодоступних соціальних сайтах, дозволу слідчого судді чи прокурора не потрібно, адже в цьому випадку не існує втручання у приватне спілкування чи приватне життя. Розміщена там інформація є публічною і може фіксуватися засобами огляду [5, с. 526]. Із таким тлумаченням положень ч. 2 ст. 264 КПК України з огляду на реалії побудови інформаційного простору, захищеність доступу до серверів, персональних комп'ютерів, іншого спеціального комп'ютерного обладнання ми цілком погоджуємося. Разом із цим зміст положень ч. 2 ст. 246, ч. 1 ст. 300 КПК України чітко вказують на закріплення

¹ Там само.

підвиду досліджуваної НС(Р)Д. Однак дуже складно навести приклад слідчої ситуації, коли слід здійснювати процесуальні дії, керуючись ч. 2 ст. 246 КПК України. При цьому щоб це було логічним і обґрунтованим, а не за принципом «інформація, що доступна будь-якому користувачу Інтернету, слідчим, прокурором відшукується, оглядається, фіксується та долучається до кримінального провадження шляхом проведення НСРД» [6].

Також в юридичній літературі звертається увага на необхідність суттєвого вдосконалення регламентації зняття інформації з електронних інформаційних систем [5, с. 527], з чим ми цілком погоджуємося.

На нашу думку, потребує уточнення термінологія, що використовується у положеннях ст. 264 КПК України. Так, у законодавстві України не має визначення терміна «електронні інформаційні системи»¹. У ст. 1 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» надається визначення терміна «інформаційна (автоматизована) система» – організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів².

Отже, у положеннях КПК України фактично не визначено об'єкт, з якого дозволено знімати інформацію під час проведення цієї НС(Р)Д. З огляду на вказані результати проведення цієї НС(Р)Д можуть бути визнані недопустимими доказами. Разом із тим у п. 1.11.6. Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні³ роз'яснюється, що під електронною інформаційною системою слід розуміти електронно-обчислювальні машини (комп'ютер), автоматичні системи, комп'ютерні мережі. Однак, по-перше, таке

¹ Термінологія законодавства // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/termin> (дата звернення: 18.10.2022).

² Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр> (дата звернення: 18.10.2022).

³ Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : затв. Наказом Ген. прокуратури України, МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Держ. прикордонної служби України, М-ва фінансів України, М-ва юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12> (дата звернення: 18.10.2022).

визначення дещо звужує поняття інформаційної (автоматизованої) системи, закріплене в Законі України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», по-друге, зазначена Інструкція не є частиною кримінального процесуального законодавства України (ч. 2 ст. 1 КПК України).

Для проведення негласних (слідчих) розшукових дій під час дізнання необхідна наявність фактичних та юридичних підстав. До фактичних підстав відносять наявність достатніх відомостей у матеріалах кримінального провадження, що свідчать про можливість досягнення мети: 1) факт розслідування кримінального проступку; наявність сукупності фактичних даних, яка дозволяє дізнавачу, прокурору, слідчому судді зробити висновок про те, що під час проведення негласної слідчої (розшукової) дії можуть бути отримані фактичні дані, які матимуть доказове значення у кримінальному провадженні; 2) відомості про кримінальний проступок та особу, яка його вчинила, неможливо отримати іншим способом; 3) винесення постанови дізнавача, прокурора про проведення негласної слідчої (розшукової) дії або ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії на підставі відповідного клопотання дізнавача, прокурора [7, с. 204].

Як уже зазначалося, під час дізнання можливе проведення лише двох видів негласних слідчих (розшукових) дій: зняття інформації з електронних інформаційних систем, доступ до яких не обмежується власником, володільцем чи утримувачем або не пов'язаний із подоланням системи логічного захисту; установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу). Пропонуємо таку характеристику першого з названих видів негласних (слідчих) розшукових дій: 1) під час проведення здійснюється втручання у приватне спілкування; 2) може проводитися у кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень будь-якого ступеня тяжкості; 3) дозвіл на проведення видає прокурор або слідчий; 4) у результаті проведення отримується інформація предметно-документального характеру; 5) реалізується без залучення конфіденційного співробітництва; 6) у результаті проведення можуть бути зібрані документи.

Характеристика такої слідчої (розшукової) дії, як установлення місцезнаходження радіообладнання (радіоелектронного засобу), може бути такою: 1) проведення не передбачає втручання у приватне спілкування; 2) може проводитися у кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень будь-якого ступеня тяжкості; 3) дозвіл на проведення надає слідчий суддя за винятком випадків, коли вона здійснюється за заявою власника радіообладнання (радіоелектронного засобу), або у випадку, передбаченому ч. 1 ст. 250 КПК України (до постановлення ухвали слідчого судді з подальшою легалізацією

дії); 4) у результаті проведення отримується інформація предметно-документального характеру; 5) реалізується без залучення конфіденційного співробітництва; 6) у результаті проведення можуть бути зібрані речові докази.

Привертають увагу неточності юридичної техніки законодавця при формулюванні сутності зняття інформації з електронних інформаційних систем. Зокрема, у ч. 2 ст. 264 КПК України зазначається про можливість здобуття відомостей з електронних інформаційних систем або їх частин. Сама ж ст. 264 КПК України називається «Зняття інформації з електронних інформаційних систем», під час опису змісту цієї негласної слідчої (розшукової) дії законодавець указує на можливість через її проведення здійснення пошуку, виявлення і фіксації відомостей, що містяться в електронній інформаційній системі або її частині, доступу до такої системи та отримання з неї відомостей. Убачається, що поняття «зняття інформації» у цьому контексті передбачає можливість зазначених вище дій: пошук, виявлення, фіксація, отримання відомостей. Термін «отримання відомостей», на нашу думку, є рівнозначним терміну «здобуття відомостей», який закріплений у ч. 2 ст. 264 КПК України. Це означає, що останній не передбачає можливості пошуку, виявлення та фіксації відомостей, що значно звужує можливість реалізації завдань цієї негласної слідчої (розшукової) дії, адже є лише складовою поняття «здобуття відомостей», а не самим поняттям. Також недоречним є застосування поняття «отримання відомостей» у ч. 1 ст. 264 КПК України. Спочатку законодавець цілком правильно визначив зміст терміна «зняття інформації» через стадії збирання доказової інформації: пошук, виявлення, фіксація. Проте згодом чомусь опустив стадію вилучення інформації та зазначив про її отримання. Убачаємо за доцільне виправити цю та раніше зазначену логічні помилки та викласти частини 1 та 2 ст. 264 КПК України в такій редакції: «Пошук, виявлення і фіксація відомостей, що містяться в електронній інформаційній системі або їх частинах, доступ до електронної інформаційної системи або її частини, а також вилучення таких відомостей. ... Не потребує дозволу слідчого судді зняття відомостей з електронних інформаційних систем або їх частин, доступ до яких не обмежується власником, володільцем чи утримувачем або не пов'язаний із подоланням системи логічного захисту».

У науковій літературі конкретизуються випадки застосування зняття відомостей з електронних інформаційних систем або їх частин, доступ до яких не обмежується власником, володільцем чи утримувачем або не пов'язаний із подоланням системи логічного захисту. Наприклад, автори Науково-практичного коментаря Кримінального процесуального кодексу України зазначають, що ці випадки охоплюються, коли

слідчим чи оперативним працівником проводиться «цілеспрямований пошук серед комп'ютерних систем і мереж відкритої інформації, зокрема всесвітньої мережі Інтернет, з метою виявлення необхідних у справі відомостей. Серед великих масивів інформації, що локалізуються в соціальних мережах Інтернету, може бути отримана інформація про окремих осіб, які підозрюються в підготовці та вчиненні злочинів, їхні зв'язки та багато інших відомостей, що можуть сприяти вирішенню завдань досудового розслідування. Оскільки ця інформація є загальнодоступною, дозволу слідчого судді на її пошук та фіксацію кримінальний процесуальний закон не потребує через те, що не відбувається обмеження приватності спілкування окремих осіб» [8, с. 489].

Висновки. Проведене дослідження засвідчило необхідність унесення законодавчих змін і доповнень, тому пропонуємо таке.

По-перше, з метою чіткого розмежування дій на СРД та НС(Р)Д пропонуємо ч. 2 ст. 246 КПК України викласти в такій редакції: «У випадку, якщо здобуття відомостей з електронних інформаційних систем або їх частин не обмежується власником, володільцем чи утримувачем або не пов'язано з подоланням системи логічного захисту, такі дії не є негласними слідчими (розшуковими) діями, а здійснюються за правилами, передбаченими ст. 237 або статтями 234–236, 159–166 КПК України.

Негласні слідчі (розшукові) дії проводяться у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів, крім негласної слідчої (розшукової) дії, передбаченої ст. 268 цього Кодексу, що може бути також проведена у кримінальному провадженні щодо кримінальних проступків і нетяжких злочинів».

У разі внесення зазначених змін до КПК України слід одночасно виключити з положень ч. 1 ст. 300 КПК України посилання на ч. 2 ст. 246 КПК України та у ч. 2 ст. 246 КПК України слова «(у частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді)». На наш погляд, таке формулювання є більш юридично грамотним, лаконічним і спрощує сприйняття досліджуваної загальної вимоги. До того ж працівникам правоохоронним органам відразу зрозуміло, які види НС(Р)Д можуть бути застосовані під час розслідування кримінальних проступків і нетяжких злочинів. Згідно зі статистичними даними вказані види кримінальних правопорушень складають переважну більшість, найбільше турбують пересічних громадян захист прав, свобод і законних інтересів, на які спрямована кримінальна процесуальна діяльність.

По-друге, пропонуємо доповнити ч. 1 ст. 264 КПК України новим абз. 2 такої редакції: «Електронна інформаційна система – це організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки

інформації з використанням технічних і програмних засобів, частинами якої є електронно-обчислювальні машини (комп'ютер), сервери, інші пристрої накопичення та обробки інформації, автоматичні системи, комп'ютерні мережі».

Список бібліографічних посилань: 1. Терещук С. С. Система негласних слідчих (розшукових) дій та процесуальні підстави їх проведення. *Право і безпека*. 2018. № 3 (66). С. 87–92. 2. Шерудило В. О. Процесуальний порядок проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних з втручанням у приватне спілкування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2018. 264 с. 3. Лук'яничков Б. Є., Лук'яничков Є. Д. Формування інституту негласних слідчих (розшукових) дій. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2019. № 1 (85). С. 147–155. DOI: <https://doi.org/10.33766/2524-0323.85.147-155>. 4. Кримінальний процес : підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шилюк, В. М. Трофименко та ін. ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шилюк. Харків : Право, 2018. 584 с. 5. Тертишник В. М. Кримінальний процес України : підручник. 7-ме вид., допов. і перероб. Київ : Алерта, 2017. 840 с. 6. Коношченко Я. Ю. Проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні: проблеми теорії та практики : монографія. Харків : Факт, 2020. 476 с. 7. Шерудило В. О. Правові підстави здійснення негласних слідчих (розшукових) дій оперативними підрозділами ОВС України // Актуальні проблеми вдосконалення законодавства та правозастосування : зб. тез підсумкової наук.-теорет. конф. наук. товариства курсантів (м. Київ, 19 берез. 2015 р.) : у 2 ч. / МВС України, Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2015. С. 179–180. 8. Кримінальний процесуальний кодекс : наук.-практ. комент. : у 2 т. / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація. Харків : Право, 2012. Т. 1. 768 с.

Надійшла до редколегії 21.10.2022

Прийнята до опублікування 30.11.2022

Koniushenko Ya. Yu., Ablamska V. V. Peculiarities of secret investigative (detective) actions during the pre-trial investigation of criminal misdemeanors

The purpose of the article is to highlight the theoretical and practical issues regarding the specifics of secret investigative (search) actions during the pre-trial investigation of criminal misdemeanors. Taking into account the purpose goal, the following tasks are to be solved: firstly, to identify and characterize the legal basis for conducting secret investigative (research) actions during the pre-trial investigation of criminal misdemeanors; secondly, to outline the problematic aspects of conducting secret investigative (research) actions during the pre-trial investigation of criminal misdemeanors; thirdly, to formulate the author's vision for the elimination of identified legislative inaccuracies and contradictions. On the basis of the current legislation and scientific literature, the peculiarities of conducting undercover investigative (research) actions during the investigation of criminal misdemeanors have been investigated.

The need to conduct a study related to the analysis of the peculiarities of secret investigative (search) actions during the investigation of criminal offenses is due to the fact that the tasks of criminal proceedings are manifested both in the protection of the rights and freedoms of the person, and in bringing the guilty to criminal responsibility. The latter is achieved by collecting evidence during the investigation of criminal misdemeanors, one of the ways of which is to conduct covert investigative (search) actions, which have their own peculiarities. This primarily concerns the limitation of the scope of undercover investigative (search) actions during the investigation of criminal misdemeanors. In this regard, the specifics of conducting undercover investigative (search) actions during the investigation of criminal misdemeanors have been highlighted and characterized. It has been determined that the specifics of conducting the secret investigative (search) actions during the inquiry are devoted to Art. 300 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, the norm of which is both blanket and forceful at the same time: "For the pre-trial investigation of criminal offenses, it is allowed to carry out ... covert investigative (search) actions, provided for in Part 2 of Art. 264 and Art. 268 of this Code ...".

According to the results of the research, the problematic normative aspects regarding the conduct of secret investigative (search) actions during the investigation of criminal offenses have been identified and ways of their elimination have been proposed.

Key words: criminal misdemeanor, inquiry, covert investigative (search) actions, an inquiry officer.

